

mentioned “The teachers should understand the level of the students and try to adopt relevant teaching strategies of improving their writing skills that are more suitable for them. Because of a lot of researchers’ observations so many effective teaching methods are being announced by the internet pages and utilized in education[5, p. 12].

It should be pointed out that modern classroom activities differ greatly from the traditional ones. The teacher should take into account various methodological, psychological, linguistic and physical aspects that impact the process of learning of foreign language. The process of developing new methods has become integrated in the classroom in so many ways, that we often don't even think about how we are using it.

Although dialogues and conversations are the most obvious and most often used speaking activities in language classrooms, a teacher can select activities from a variety of tasks. Brown lists six possible task categories:

a. *Imitative-drills* in which the learner simply repeats a phrase or structure (e.g., "Excuse me." or "Can you help me?") for clarity and accuracy.

b. *Intensive-Drills or repetitions* focusing on specific phonological or grammatical points, such as minimal pairs or repetition of a series of imperative sentences.

c. *Responsive*: Short replies to teacher or learner questions or comments, such as a series of answers to yes/no questions.

d. *Transactional*: Dialogues conducted for the purpose of information exchange, such as information-gathering interviews, role plays, or debates.

e. *Interpersonal*: Dialogues to establish or maintain social relationships, such as personal interviews or casual conversation role plays.

f. *Extensive*: Extended monologues such as short speeches, oral reports, or oral summaries. [1, p. 55].

Conclusions and prospects for further researches of direction. There is no doubt that in the era of globalization speaking is more important than ever. As English is a foreign language in our country and our education system does not put much emphasis on teaching speaking, it is recommended that speaking should be

properly taught by following the appropriate methods and techniques.

By the way of conclusion, it is demonstrated that active skills are really essential for language learners. And the task for teachers is combine speaking and writing in their lessons to ease and accelerate the language learning process. Moreover, colorful methods and techniques ought to be used in the ESL and EFL classrooms that can develop students’ capacity of speaking and writing.

REFERENCE

1. Brown, H.D. (1994) Teaching by principles: An interactive approach to language.
2. Brown, H. D. (2000). Principles of language learning and teaching (4th ed.). New York: Longman.
3. Chastain, K. (1998). Developing second language skills (2nd Ed.). Chicago: Harcourt Brace Publishers.
4. Rivers, Wilga Marie. Teaching Foreign Language Skills. Chicago: University of Chicago Press. 1968. Print.
5. Rao, P. S. (2019). The Significance of Writing Skills in ELL Environment”. *Academica: An International Multidisciplinary Journal*. 9(3), 5-17.
6. Richards, J. C. and Schmidt, R. (2002). *Language Teaching and Applied Linguistics*. Edinburgh Press. Education Limited.
7. Wilson, Julie Anne (1997). A program to develop the listening and speaking skills of Children in a first grade classroom. Research Report, [ED415566]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛИСЕНКО Людмила Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: іншомовна комунікативна культура, інноваційні методи навчання, комунікативна компетенція.

INFORMATION ABOUT AUTHOR

LYSENKO Liudmyla Oleksandrivna – PhD, Associate Professor, Department of Germanic Languages, Foreign Literature and Teaching Methodology of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: foreign language communicative culture, innovative teaching methods, communicative competence.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 811.161.2’243:378.147

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-197-201

ЛПАТОВА Марина Валентинівна –

викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>

e-mail: marinalipatova58@gmail.com

ЩЕРБИНА Світлана Володимирівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2729-4267>

e-mail: 2108sveta64@gmail.com

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ ІНОФОНІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Стаття присвячена важливій ролі письма як одного з видів мовленнєвої діяльності. Письмо розглядається як підготовчий етап формування мовленнєвих навичок студентів.

У статті розглянуто методичні основи навчання писемного мовлення на довузівському етапі підготовки іноземних студентів. Предметом дослідження є письмова компетенція інофонів. Обумовлено першочергову необхідність формування цієї компетенції, оскільки оволодіння навичками створення писемного мовлення зазвичай викликає найбільші труднощі у студентів, які вивчають

українську мову як іноземну, через те що побудова мовленнєвого продукту у письмовій формі характеризується складним психофізичним механізмом: одночасно задіяні слухові, мовленнєвомоторні, зорово-графічні, моторні аналізатори.

У статті сформовано і докладно презентовано етапи формування компетенції у сфері письма з метою оптимізації та засвоєння нового лексико-граматичного матеріалу, наведено приклади завдань з методичними рекомендаціями. Розглянуто методичні аспекти формування іншомовних орфографічних навичок на заняттях з української мови як іноземної.

Зроблено висновок, що успішному формуванню навичок писемного мовлення сприяє ретельно продуманий і відібраний згідно рівня розвитку мовленнєвих навичок інофонів матеріал із поступовим зростанням складності і повторюваності різних видів вправ. Формування мовної та мовленнєвої особистості студента-іноземця, який здатний вільно слухати університетські лекції, вмє працювати над текстом, трансформувати його, робити компресію на рівні речення, абзацу, тексту, скласти план, конспектувати, писати доповіді – важливе завдання підготовчих відділень для іноземних громадян.

Сучасна методика викладання іноземної мови підкреслює необхідність взаємопов'язаного навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Проблема навчання писемного мовлення є однією з актуальних у методиці навчання іноземних мов. Необхідність подальшого вивчення цієї проблеми обумовлена загальною цифровізацією і розвитком інформаційних технологій, оскільки цей напрям відкриває перед викладачем широкий спектр дидактичних можливостей, сприяє підвищенню ефективності навчання іноземної мови.

Ключові слова: українська мова як іноземна, мовленнєва діяльність, письмо, писемне мовлення, графічні та орфографічні навички письма.

LIPATOVA Maryna Valentynivna –

lecturer of the Department

of the history, archaeology, information and archival affair

of Central Ukrainian National Technical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>

e-mail: marinalipatova58@gmail.com

SHCHERBYNA Svitlana Volodymyrivna –

PhD in Pedagogy,

Associate Professor of the Department of Foreign Languages

of Central Ukrainian National Technical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2729-4267>

e-mail: 2108sveta64@gmail.com

FORMATION OF WRITING SKILLS OF FOREIGN SPEAKERS AT THE INITIAL STAGE OF TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

The article is devoted to the important role of writing as one of kinds of speech activity. Writing is considered as a preparatory stage of formation of students' speaking skills.

This article discusses the methodological foundations of teaching writing at the pre-university stage of training foreign students. The research question is the written competence of foreign speakers. The primary need for the formation of this competence is justified, since mastering writing skills usually presents the greatest difficulty for those learning Ukrainian as a foreign language, since producing a written text involves a complex psychophysical mechanism: auditory, speech-motor, visual-graphic, motor analyzers are simultaneously employed.

The article presents the stages formation of this competence in order to optimize and assimilate new lexical and grammatical material, examples of tasks with methodological recommendations are given. The article examines the methodical aspects of formation of foreign language orthographic skills at the lessons of Ukrainian as a foreign language.

It is concluded that the successful formation of writing skills is facilitated by carefully thought out and selected material in accordance with the level of development and speech skills of foreign speakers with a gradual increase in the complexity and repeatability of the material in different types of exercises. Formation of the language and speech of a foreign student personality who is able to freely listen to university lectures, knows how to work on a text, transform it, make compression at the level of a sentence, paragraph, text, make a plan, take notes, write reports - an important task of preparatory departments for foreign citizens.

The modern method of teaching a foreign language emphasizes the need interconnected learning of all types of speech activity. The problem of teaching written speech is one of the most actual in the methodology of teaching foreign languages. The need for further study of this problem is due to the general digitization and development of information technologies, since this direction opens up a wide range of didactic opportunities for a teacher, and contributes to the increase in the effectiveness of foreign language learning.

Key words: Ukrainian as a foreign language, speech activity, writing, written speech, graphic and orthographic skills.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Проблема формування і розвитку навичок писемного мовлення інофонів на початковому етапі навчання української мови як іноземної належить до актуальних, практично необхідних і важливих питань. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю пошуку шляхів удосконалення методики навчання писемного мовлення в закладах вищої освіти, забезпечення відповідності цілей навчання цього виду діяльності сучасним вимогам. Розробка теоретичної та практичної бази для оволодіння українською мовою як іноземною потребує нових підходів, ефективної методики, оптимізації процесу викладання, що сприяє розвитку мовних і мовленнєвих знань і вмінь інокомунікантів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зростання інтересу зарубіжних та вітчизняних учених до проблеми формування іншомовної письмової

компетенції, що характеризує сучасну методику викладання іноземних мов, знайшло своє відображення в численних наукових дослідженнях, присвячених різним аспектам навчання письма. У психологічному і психолінгвістичному аспектах проблема навчання писемного мовлення розглядалось багатьма відомими вченими. Серед них В.О. Артемов, Л.С. Виготський, Н.І. Жинкін, І.О. Зимня, О.М. Леонтьєв, О.Р. Лурія та інші. Ретельний аналіз та вирішення проблеми розглянуто та висвітлено в роботах методистів Л.О. Абрамової, Г.Г. Бедросової, Т.І. Гуціної, О.А. Долгіної, С.В. Литвина та інших. За останній час лінгводидактика поповнилася достатньою кількістю робіт, присвячених розгляду навчання студентів писемного аргументованого мовлення іноземною мовою (М.К. Алтухова, І.Б. Антонова, О.А. Баранова, А.М. Гаврилова, Н.В. Гужова). У працях учених аналізуються актуальні проблеми

формування писемного мовлення як одного з видів мовленнєвої діяльності, підкреслюється необхідність взаємопов'язаного навчання усіх видів. Аналіз останніх досліджень і публікацій із цього напрямку свідчить про широкий науковий спектр інтересів вітчизняних та іноземних учених і методистів.

Мета статті – проаналізувати та висвітлити проблему формування навичок писемного мовлення інофонів на початковому етапі навчання української мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливим аспектом мовної підготовки іноземних студентів є викладання української мови, метою вивчення якої є формування в інокомунікантів необхідних знань та вмінь у всіх видах мовленнєвої діяльності – читанні, аудіюванні, усному та писемному мовленні. Писемне мовлення – це продуктивний вид мовленнєвої діяльності, якого навчають на всіх етапах вивчення іноземної мови. У викладанні української мови як іноземної навчання писемного мовлення має важливе значення, тому що набуття вмінь та навичок цього виду діяльності викликають у інофонів великі труднощі порівняно з іншими видами мовленнєвої діяльності.

Сучасна методика викладання іноземної мови підкреслює необхідність взаємопов'язаного навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Дослідники зазначають, що навчання різних видів мовленнєвої діяльності відбувається у такому процентному співвідношенні: матеріал, який чують студенти, засвоюється на 10%; бачать – на 20%; записують – на 50%.

Діяльність із передавання думок у письмовій формі, за спостереженнями Є.І. Пассова, «може здійснюватися на двох рівнях: 1) рівень А – грамотна графічна й орфографічна фіксація власне усного мовлення під час збереження всіх її особливостей (за винятком, зрозуміло, інтонаційних); 2) рівень Б – продукування писемного мовлення з усіма характерними для нього особливостями» [5, с. 211].

У сучасній методиці використовують два терміни «письмо» та «писемне мовлення». Під час навчання письма зазвичай мають на увазі навчання техніки письма, тобто графічним та орфографічним навичкам. Письмо – це оволодіння графічною і орфографічною системами мови для фіксування окремих слів та речень, а писемним мовленням називають вміння поєднувати ці слова в письмовій формі для вираження думки відповідно до потреб спілкування. Л.П. Солонцова підкреслює, що письмо – це продуктивна аналітико-синтетична діяльність, пов'язана з породженням та фіксацією письмового тексту [6, с. 260]. Вона також зауважує, що під час навчання письма слід розрізняти: а) оволодіння графічною, а згодом орфографічною системами іноземної мови; б) оволодіння писемним мовленням як засобом комунікації [6, с. 261]. Таким чином, навчання техніки письма слугує підготовкою до оволодіння писемним мовленням. Починаючи з перших занять, викладач мовної підготовки поступово знайомить слухачів зі звуками української мови та буквами, які ці звуки позначають. І тільки після засвоєння всіх звуків (букв) іноземці знайомляться з чітко визначеним порядком графічних знаків – українським алфавітом. Але знаючи алфавіт, студенти не навчаються правильно писати українською мовою. Тому вони обов'язково повинні знати правила української графіки, що вивчає систему знаків для передачі на письмі

звуків мови, й орфографії. Саме орфографія усталює єдині правописні правила та норми (орфоепічні, словотворчі, морфологічні, лексичні) літературної мови, є гарантом взаєморозуміння між мовцями, забезпечує однакове прочитання слова, бо її правила надають йому єдиного графічного образу [2, с. 25]. Таким чином, в основі письма лежить оволодіння графікою та орфографією. Сучасна програма з іноземної мови визначає місце і роль письма в структурі навчання іноземної мови і включає його в основні цілі навчання писемного мовлення. На різних етапах навчання роль письма та писемного мовлення змінюється. На початковому етапі реалізується мета оволодіння технікою письма. Українське письмо є звуко-буквеним. Тому засвоєння початкових навичок читання й письма полягає в умінні перекодувати букви в позначувані ними звуки і, навпаки, перекодувати звуки мовлення і їх комплекси – склади і слова в умовні графічні знаки – букви (друковані або рукописні). Тому оволодіння учнями читанням і письмом здійснюються паралельно. Студенти повинні навчитися використовувати звуколітерні відповідності для письмового відтворення сприйнятих ними на слух складів, слів, коротких фраз, невеликого тексту; писати фонетичні та орфографічні диктанти. Слухове сприймання тексту не виключає також іншого, допоміжного «каналу» сприймання – зору. За способом сприйняття тексту диктанти поділяються на слухові (найбільш поширена і типова їх форма), слухо-зорові та зорові. Психофізіологічною основою письма є взаємодія слухового, рукомоторного, мовленнєвомоторного та зорового аналізаторів. Під час формування навичок письма на початковому етапі навчання в іноземців зазвичай виникає чимало труднощів. Це спричинено відмінністю в написанні друкованих та прописних літер, а також в написанні букв, наявних в рідній та іноземних мовах (укр. л, н, п – англ. l, n, p), невідповідністю в мовах звуків і букв (укр. х, щ – англ. kh, shch), наявністю в рідній та іноземних мовах однакових по зображенню букв, що передають різні звуки (укр. т, м, р – англ. t, m, r). Також виникають складнощі під час оволодіння орфографічними навичками, пов'язаними з невідповідністю між звучанням слова і можливими способами його графічного зображення.

Серед важливих умов формування в учнів орфографічних навичок називають засвоєння ними елементарних знань з орфографії під час багаторазового повторення і закріплення навичок графічно і орфографічно правильного письма, виконання достатньої кількості правописних вправ, різних за ступенем складності й рівнем самостійності. Наявність використання широкого спектру правописних вправ зумовлено також характером української орфографії, дією в ній фонетичного, морфологічного, традиційного і смислового принципів написання. Вироблення в учнів орфографічних навичок має дуже важливе значення. Т.Ф. Потоцька зазначає, що повноцінній реалізації комунікативної функції мови сприяє унормованість її правопису. Будь-які порушення правил написання ускладнюють спілкування між людьми, негативно впливають на культуру писемного мовлення [1, с. 280].

Важливими видами орфографічних вправ на початковому етапі є списування й диктанти. Мовний матеріал під час списування сприймається зором, а під час диктанту – на слух. Списування сприяє розвитку в

учнів зорової пам'яті, техніки письма, формує вміння порівнювати написане зі зразком. Наприклад, вибіркове списування передбачає свідоме відшукування певних мовних явищ, відбувається попередній лінгвістичний аналіз поданого матеріалу. Досить ефективними є спроби доповнити орфографічні вправи словниково-логічними завданнями, наприклад: виписати з поданих слів окремо назви меблів, одягу, взуття; вставити пропущені букви. Метою завдань на творче списування є також активізація діяльності студентів, навчання їх свідомо виконувати всі операції, пов'язані із застосуванням орфографічних правил, розвиток мовлення на лексичному, граматичному і текстовому рівнях. Виконуючи завдання на творче списування, учні відтворюють поданий мовний матеріал і вносять певні зміни. У методичній літературі описано чимало прикладів творчого списування. Це і зміна форми вихідного слова, і доповнення речення, і трансформація поданих словосполучень, речень або текстів. Списування з різними завданнями (вибрати, підкреслити, вставити пропущені букви, слова, відновити речення тощо) слід розглядати як варіанти творчого списування.

Серед різних прийомів навчання мови значне місце посідають диктанти, сутність яких для учнів полягає в запису сприйманих на слух букв, складів, слів, речень, тексту. Тому за структурою розрізняють такі види диктантів: буквені, складові, словникові, фразові, диктант-текст. Ефективність цього виду роботи досягається тим, що учень мовчки вимовляє звуки, вчиться співвідносити звуки і букви і відчувати звук як фонему. Тренуючи студентів у сприйманні мовлення на слух і запису його в зошиті, викладачі мовної підготовки поступово готують їх до конспектування лекцій, написанню доповідей тощо. Методика пропонує актуальні види диктантів, які готують студентів до написання переказів та творів. Це насамперед вільний та творчий диктанти. Вільний диктант є одночасно орфографічною й мовленнєвою вправою, яка має на меті вдосконалити вміння учнів сприймати вихідний текст, розуміти його тему, головну думку. Головне ж у вільному диктанті – відтворити сприйнятий на слух текст із дотриманням норм орфографії. Учні записують почуте так, як запам'ятали, зберігаючи послідовність викладу. Вони можуть скорочувати кількість речень, трансформувати їх, замінювати лексичні одиниці тощо.

Досить ефективними є творчі диктанти, письмо по пам'яті (самодиктант), малюнковий диктант. Під час написання творчого диктанту учні вносять певні зміни до сприйнятого на слух мовного матеріалу. Виконуючи малюнковий диктант, матеріал для запису добирають самі учні, сприймаючи зором предметні малюнки або інші предмети унаочнення.

Виконання орфографічних вправ має забезпечувати участь зорових, слухових, моторних сприймань, розвиток усного й писемного мовлення студентів. Необхідно зазначити, що на уроках вивчення орфографії реалізується лінгвометодичний принцип, згідно з яким мовна освіта учнів та їхній мовленнєвий розвиток здійснюються у взаємозв'язку.

Поступове оволодіння студентами компетенціями писемного мовлення включає наступні види діяльності: написання переказів, творів і творчих робіт, заяв, заповнення бланків та анкет.

Написання переказів вчить студентів аналізувати текст, виокремлювати головну та другорядну

інформацію, визначати тему та ідею тексту, створювати власні висловлювання на основі прочитаного чи почутого тексту. Письмове мовлення як вид мовленнєвої діяльності припускає використання творів для активізації мовленнєвих навичок і вмінь. У загальному переліку умінь рівня А1 зазначено, що інокомунікант вже на цьому етапі повинен уміти написати текст про себе, свою сім'ю, друзів, дім, рідне місто.

На початковому етапі у студентів-іноземців виникає реальна потреба в написанні різноманітних заяв. Тому важливо навчити студентів писати заяви на імя декана, ректора, директора студмістечка і висловлювати прохання, скаргу, проблему; заповнювати формуляри та анкети, де правильно вказати власне прізвище, імя, адресу проживання, інформацію про освіту, вік. Для успішної комунікації іноземні студенти повинні знати формули етикету: привітання зі святом, із днем народження, висловлення вдячності. Так під час вивчення орудного відмінку викладач знайомить студентів із зразком написання вітальної листівки і пропонує їм написати власне вітання і побажання другу (подрузі).

Наприкінці навчального року вміння інокомунікантів в писемному мовленні повинні відповідати вимогам до мовленнєвих умінь рівня В1 згідно із Загальноосвітнім стандартом української мови як іноземної. Інокомунікант повинен уміти: будувати письмове монологічне висловлювання продуктивного характеру на запропоновану тему відповідно до заданої комунікативної ситуації; будувати письмове монологічне висловлювання репродуктивно-продуктивного характеру на основі прочитаного тексту різних типів (розповідь, опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму) відповідно до запропонованої комунікативної ситуації. Письмові тексти повинні бути оформлені відповідно до норм української літературної мови [4, с. 11].

Актуальною метою мовної підготовки студентів є підготовка їх до навчання на першому курсі, забезпечення їхніх комунікативних потреб для отримання якісної фахової підготовки. Формування мовної та мовленнєвої особистості студента-іноземця, який здатний вільно слухати університетські лекції, вмє працювати над текстом, трансформувати його, робити компресію на рівні речення, абзацу, тексту, складати план, конспектувати, писати доповіді – важливе завдання підготовчих відділень для іноземних громадян. Навчання писемного мовлення реалізується в процесі оволодіння набором відповідних знань, мовних навичок і комунікативних умінь, а саме: розвитком навичок читання і конспектування навчально-наукової літератури та навичок слухання і запису лекцій.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Таким чином, письмове мовлення – це складний вид продуктивної мовленнєвої діяльності. Формування навичок писемного мовлення здійснюється паралельно та взаємопов'язано з навчанням читання та усного мовлення у певній послідовності: від оволодіння каліграфією, засвоєння типових звуко-буквених відповідностей через написання орфографічних диктантів, переказів, самостійного складання речень до створення власних повідомлень і тематичних творів. Психологічну основу писемного мовлення складає взаємодія багатьох аналізаторів. Успішному формуванню

навичок писемного мовлення сприяє ретельно продуманий і відібраний згідно рівня розвитку мовленнєвих навичок інофонів матеріал із поступовим зростанням складності і повторюваності різних видів вправ.

Необхідність подальшого вивчення цієї проблеми обумовлена загальною цифровізацією і розвитком інформаційних технологій, оскільки цей напрям відкриває перед викладачем широкий спектр дидактичних можливостей, сприяє підвищенню ефективності навчання іноземної мови. Комунікаційно-інформаційні технології забезпечують суспільству сучасні засоби спілкування, тому проблема навчання писемного мовлення є однією з актуальних у методиці навчання іноземних мов. Нині навчання іноземної мови припускає використання писемного мовотворення не тільки як засобу вдосконалення мовленнєвих умінь, але і як способу спілкування за допомогою мережі Інтернет. Це якісно новий різновид комунікації, який став звичайною складовою сучасного життя [3].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вашуленко М.С. Методика навчання української мови: навчально-методичний посібник. К.: Літера ЛТД, 2011. 364 с.
2. Мацько Л.І., Сидоренко О.М. Українська мова: Посібник. К.: Либідь, 1995. 432 с.
3. Мотрюк Н.Г. Методичні концепції навчання іншомовного писемного мовлення. Буковинський державний медичний університет, Україна. [Електрон. ресурс] Режим доступу: http://www.rusnauka.com/41_PWSN_2014/Philologia/5_184035.doc.htm
4. Ніколаєва Н.С. Загальноосвітній стандарт української мови як іноземної (рівень В1). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 № 750). 134 с.
5. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. М. 1989. 276 с.
6. Солонцова Л.П. Современная методика обучения иностранным языкам (общие вопросы, базовый курс): Учебник. Алматы Эверо, 2015. 373 с.

REFERENCES

1. Vashulenko, M.S. (2011). *Metodyka navchannya ukrayins'koyi movy* [Methods of teaching the Ukrainian language]. Kyiv.
2. Mats'ko, L.I., Sydorenko, O.M. (1995). *Ukrayins'ka mova* [Ukrainian language]. Kyiv.
3. Motryuk, N.H. *Metodychni kontseptsiiy navchannya inshomovnoho pysemnoho movlennya* [Methodical concepts of teaching foreign written speech]. Chernivtsi.
4. Nikolayeva, N.S. (2014). *Zahal'noosvitniy standart ukrayins'koyi movy yak inozemnoyi (riven' V1)* [General educational standard of the Ukrainian language as foreign (level B1)]. Kyiv.
5. Passov, E.I. (1989). *Osnovy komunikativnoi metodiki obucheniiia inoiazychnomu obshcheniu* [Fundamentals of communicative methods of teaching foreign language communication]. Moscow.
6. Solontsova, L.P. (2015). *Sovremennaya metodika obucheniya inostrannym yazykam* [Modern methods of teaching foreign languages]. Almaty.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛПАТОВА Марина Валентинівна – викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: проблеми методики навчання української мови як іноземної.

ЩЕРБИНА Світлана Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: теорія та методика навчання іноземним мовам.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

LIPATOVA Maryna Valentynivna – lecturer of the Department of the history, archaeology, information and archival affair of Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: problems of methodology of teaching Ukrainian as a foreign language.

SHCHERBYNA Svitlana Volodymyrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign Languages of Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: theory and methodology of teaching foreign languages.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 378.015.31: 613

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-201-205

ЛОГВІНОВА Ярослава Олексіївна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання і
рекреаційно-оздоровчої роботи

Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7582-9495>

e-mail: y.o.lohvinova@cuspu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ФІТНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті описані та обґрунтовані потреби щодо формування здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури у мінливих умовах суспільства та довкілля. Здоров'язбережувальна компетентність розглядається як якість особистості, що ґрунтується на інтеграції знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень особистості, спрямованих на збереження фізичного,